

Pracovní listy k tématu

Zakládání sídel

1. stupeň

vzdělávací obor: **Člověk a jeho svět**

mezipředmětové vztahy – vlastivěda, přírodověda, český jazyk

2. stupeň

vzdělávací obor: **Člověk a společnost**

mezipředmětové vztahy – zeměpis, přírodopis, český jazyk, německý jazyk

průřezové téma – **osobnostní a sociální výchova, environmentální výchova**

Práce s textem

Přečti si text a odpověz na otázky

Vyjmenuj přírodní podmínky vzniku sídel.

Ke kterému sídlu v regionu se vážou nejstarší písemné zmínky?

Kdo na Opavsku založil velkou část sídel?

Uveď, kdo ještě zakládal nová sídla.

Odkud pocházeli noví obyvatelé?

Jaké výhody poskytl panovník kolonistům?

Co v sobě odrážejí názvy sídel, měst a vsí?

Přiřaď k činnostem správný název

vymýcení lesa .....

poražení stromů .....

odstranění mohutných pařezů .....

zapálení porostu, křoví .....

osvobození vsí od daní, dávek a poplatků .....

klučení, mýtina, lhóta/lhůta, žďáření, paseka

Křížovka

1.												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												
8.												
9.												
10.												

Tajenka .....

1. církevní instituce, které založily na Opavsku velkou část sídel
2. osídlovali nová území
3. orná půda náležející k určitému sídlu
4. zakladatel města
5. typ vesnice, kde uprostřed bývala umístěna kaplička či kostel, někdy též rybník
6. část vymýceného lesa
7. obec zmiňovaná v listině z r. 1250 velehradského kláštera
8. osada, o níž máme první písemnou zmínku z roku 1195
9. dnešní stát, z jehož území přicházeli kolonisté
10. církevní řád z Velehradu, který zakládal sídla

Čtyřsměrka

Najdi nejčastější typy vesnic na Opavsku

A	B	Í	N	Č	I	N	L	I	S	C
C	V	B	N	M	L	Á	N	O	V	Á
A	S	D	F	G	H	V	J	K	L	U

W	R	Z	U	I	O	E	V	F	Z	S
R	F	V	N	L	E	S	N	Í	N	M
H	R	O	M	A	D	N	Á	R	T	J
A	S	H	Z	T	R	Í	E	W	C	N

Kvíz

1. Obec nazvaná podle zbarvení říčky nebo půdy

- a) Jamnice
- b) Čermná ve Slezsku

2. Obec, která dostala název podle lokality s nerovným povrchem

- a) Jamnice
- b) Filipovice

3. Obec, která se jmenuje podle majitele panství

- a) Filipovice
- b) Čermná ve Slezsku

4. Obec nazvaná podle osobního jména

- a) Melč
- b) Filipovice

Úkoly

Uveď všechny podmínky, podle kterých se vybíralo místo pro založení vsi...

Pracuj s mapou ČR a najdi co nejvíce místních jmen Lhota, Lhotka...

Najdi na mapě ČR co nejvíce sídel, která mají v názvu křestní jméno...

Projekt (ČJ)

Pracujte s mapou regionu a pokuste se vysvětlit názvy okolních obcí a sepište o nich příběhy.

Zeptejte se pamětníků v okolí, zda obec měla někdy i jiný název.

